

Ghidul sezonului expozițional de iarnă de la MNAC

— propagarta.ro/recenzii-comentarii/mnac-a-deschis-sezonul-expozițional-de-iarna-ghid-prietenos-pentru-ca-sa-stii-ce-mergi-sa-vizitezi

Maria Munteanu

14 decembrie 2022

Opinii

By Maria Munteanu

1.21k

0 Comments

În data de 8 decembrie, **Muzeul Național de Artă Contemporană** a vernisat sezonul expozițional de iarnă-primăvară. Noile expoziții, șase la număr, se vor putea vedea până în aprilie 2023.

MNAC aduce și în acest sezon, în fața vizitatorilor, o amplă ofertă de material vizual: instalație, intervenție in situ, fotografie, sunet, video, pictură, grafică, și altele. Propagarta a realizat un scurt ghid de orientare prin spațiu, cu explicații introductive pentru fiecare nouă expoziție, ca să știi ce mergi să vezi la MNAC în iarna și primăvara asta.

La parterul muzeului, în întâmpinare, găsim expoziția de fotografie a lui **Dani Ghercă**, curatoriată de Sam Steverlynck și cu un sound design ce îi aparține lui Michele Bressan. Lucrările, de dimensiuni mari, fac parte din seria *A Glimpse of Disconnection*, la care artistul a început să lucreze în 2021. Ghercă atinge subiecte precum digitalizarea vieții, fluxul continuu de informații și conectarea permanentă la o rețea invizibilă prin care avem tot timpul acces la celălalt, dar care, în mod paradoxal, ne împinge către izolare.

Imaginile întunecate, sfârtecate din loc în loc de fulgere de lumină albă, sunt, de fapt, orașe metropolă fotografiate de la înălțime, din elicopter, pe timp de zi, dar transfigurate de artist prin subexpunere. Astfel, Dani Ghercă se joacă cu percepția publicului, căruia îi sunt complet răpitate instinctele de orientare în spațiu, fiind pus față în față cu o nouă perspectivă asupra orașului, care transformat în puncte și linii luminoase, nu devine altceva decât un sistem informatic supraactiv.

În Sala de Marmură, o cameră de dimensiuni impresionante, special păstrată de către muzeu în forma sa inițială, care amintește irecuzabil de megalomania ceaușistă a anilor optzeci și care invită artiștii să dialogheze cu însăși prezența sa concretă, **Dorina Horătău** a “plantat” o instalație de frunze moarte, o/un *Reconstrucție/peisaj*. Materialul acesta organic, aflat deja în descompunere de iarnă timpurie, este prins într-o serie de coloane înalte, realizate din plasă de metal, material folosit de regulă în construcții, pe șantier. Semi-întunericul spațiului care miroase a uscăciune și a pământ, este fulgerat de câte o lumină albă ce pare că secționează din loc în loc stâlpii din metal și frunze, în timp ce liniștea densă a Sălii de Marmură este tulburată de sunetul ritmic al unor lovituri de topor. Instalația caută să evoce vizitatorului brutalitatea cu care se desfășoară, de cele mai multe ori, interacțiunea dintre om și natură, inversând rolurile și plasând individul chiar înăuntrul pădurii de copaci agresată.

Dincolo de dimensiunea conceptuală a instalației, prin care frunza în descoperire devine exponat în muzeu, iar Sala de Marmură împodobită cu stucatură ajunge să găzduiască însăși o parte din istoria ei materială, care își are începutul într-un șantier noroios împânzit de plasă de metal și armătură, există și o coordonată personală pe care artista a inserat-o în actul artistic – aceea a gestului de a strânge frunze din două locații puse în legătură cu trecutul și prezentul ei: curtea Facultății de Arte Decorative și Design, locul de pornire, și curtea MNAC, locul actual de popas.

Surpriza sezonului este, bineînțeles, expoziția personală a lui **Ștefan Câlția**, amplasată la etajul trei al muzeului. Curatoriata de echipa formată din Cătălin Davidescu și Alexandra Manole, și cu un design de expunere excepțional, realizat de Attila KIM Architects, expoziția *Însemnări dintr-un timp trăit* se angajază într-o temeinică încercare de a ramifica și rafina căile de interpretare/înțelegere ale ilustrei opere a lui Ștefan Câlția. Intenția expoziției, afirmată și în textul curatorial, este de a “propune redescoperirea lui Ștefan Câlția ca un comentator pătrunzător [...] al cotidianului în care își formează opera” și, poate mai interesant, de a îndepărta vizitatorul de “o citire comodă” a operei artistului, citire care a calcificat în limbajul nostru expresii precum “lume onirică” sau “cortegii carnavalești”.

Pus față în față cu acest demers, publicul se întâlnește cu câteva lucrări cheie, cum sunt *Dansul răului* (1992), *Dansul cucuvelei* (1992), *Desen mare I*, *Desen mare II* (1992-1993), dar și *Lumea ca un teatru* (1987-1989) sau lucrările de grafică din perioada 1969-1970, toate reflectări profunde și comentarii măiestrite asupra evenimentelor din timpul “trăit” de artist. Lucrările de grafică grupate în expoziție sub tematica numită *Spectrul răului*, pun în exercițiu gradul de implicare emoțională și intelectuală a publicului, necesar desprinderii desenelor de ceea ce arată, pur și simplu, și trecerii lor în

dimensiunea sub-mesajului, a tĂlmĂcirii ĂntrebĂrilor ŝi rĂspunsurilor eterne ale umanitĂŝii.

Vizitatorii vor recunoaŝte Ăn expunere, bineĂnŝeles, tematicile recurente ale operei lui CĂlŝia, locurile dragi de refugiu mintal, care au cĂpĂtat Ăn timp ŝi prin reala magie a lumii construite de artist o atmosferĂ aproape de sacru, fiind invitaŝi, totodatĂ, printr-un efort colectiv recompensatoriu, sĂ priveascĂ mai departe, cĂtre "ĂnsemnĂri" ale experienŝei epocilor.

Ăn sala Auditorium, la etajul patru, artistul belgian **Charif Benhelima** ne cheamĂ sĂ venim aproape de lucrĂri. Expoziŝia, curatoriatĂ de Sandra Demetrescu, incitĂ ĂncĂ de la Ănceput prin modul liniar ŝi simetric Ăn care sunt aŝezate lucrĂrile Ăn camerĂ. Natural, instinctul este sĂ Ăncepi sĂ cauŝi cheia prin care ŝi se relevĂ povestea. Polaroidul, cu particularitĂŝile sale recognoscibile, dimensiunea redusĂ, forma, chenarul alb, este cel care construieŝte expoziŝia, fiind unul dintre subiectele experimentelor fotografice ale lui Benhelima pentru o lungĂ perioadĂ de timp. *Morning Light* reprezintĂ seria cea mai recentĂ, care continuĂ ŝi, mai mult, extinde cĂutarea artistului Ăn ceea ce priveŝte conceptele pereche: memorie ŝi uitare, apartenenŝĂ ŝi ĂnstrĂinare. Fotografiile poartĂ intervenŝiile transformatoare ale artistului, care ĂndepĂrteazĂ imaginea surprinsĂ de un peisaj discernabil, plasĂnd-o Ăntr-o dimensiune incertĂ, Ăntre amintire ŝi vis, dar pĂstrĂnd-o ĂncĂ realĂ. Exerciŝiul pe care Ăl propune expoziŝia este unul interesant, mai ales pentru cĂ plaseazĂ privitorul Ăntr-o poziŝie inconfortabilĂ, cu care este Ăndemnat sĂ se obiŝnuiascĂ ŝi, pĂnĂ la final, sĂ empatizeze.

Tot la ultimul etaj al muzeului, **Ana Maria Micu**, alĂturi de curatoarea Simona VilĂu, ne ĂndeamnĂ sĂ privim Ăntr-un spaŝiu Ăntim. O intervenŝie a artistei realizatĂ Ăn situ, un desen mural temporar, dominĂ ĂncĂperea Ăn care se desfĂŝoarĂ expoziŝia, realizĂnd un contrast incitant cu lucrĂrile acrilic pe pĂnzĂ care par mici, dar ademenesc ca puncte de maximĂ intensitate. CompletatĂ de spaŝii cu proiecŝii video, expoziŝia propune o experienŝĂ exterioarĂ care, de fapt, aduce cĂtre interior. Prin importanŝa acordatĂ de cĂtre Ana Maria Micu introspecŝiei, izolĂrii Ăn scopul autocunoaŝterii, publicul simte prezenŝa unui ecou al instanŝei interioare. *MĂnĂ stĂngĂ spre priveliŝte depĂrtatĂ* reprezintĂ un discurs artistic despre nevoile umane, relevate de artistĂ cu sensibilitate ŝi claritate alinĂtoare.

Ăn relaŝie cu spaŝiul personal de lucru, atelierul, dar ŝi cu timpul, care ĂnseamnĂ, citit Ăn cheia propusĂ de artistĂ, interiorizarea realitĂŝii prin activitĂŝi cum sunt: meditaŝia, observaŝia, corectura ŝi antrenarea minŝii, Ana Maria Micu atinge subiectul percepŝiei sinelui, Ăn multitudinea sa de ipostaze ce se devoaleazĂ Ăn singurĂtate ŝi intimitate.

Tot Ăn jurul valenŝelor multiple ale noŝiunii de intimitate este construitĂ ŝi expoziŝia intitulatĂ chiar *Intimitate*, care ne aratĂ lucrĂri ale artistelor **Georgiana Cojocaru, Adela Holdon, Iulia Jugaru, Petra Martin, Ruxandra Niŝescu, Diana OanĂ ŝi Gabri Roŝca**. SituatĂ Ăn spaŝiu Dialog, special conceput de cĂtre muzeu pentru a primi lucrĂri ale artiŝtilor emergenŝi sau ĂncĂ Ăn plin studiu, expoziŝia de grup, variatĂ ca material vizual prin tehnici diverse, se joacĂ cu relaŝia dintre fizic ŝi conceptual. Demersul colectiv este curatoriat de Alexandra Moŝ ŝi exploreazĂ, Ăn mod jucĂuŝ, firul invizibil de

legătură dintre procesul de lucru al artistului, intervenția asupra materialului fizic al lucrării de artă, și capacitatea persoanei care privește obiectul de a înțelege/interpreta ceea ce vede.

Desigur, vizita la MNAC pentru a vedea noul sezon expozițional de iarnă-primăvară este completată de expozițiile mari care s-au acomodat deja în spațiu: ampla retrospectivă **Ion Grigorescu**, pentru care recomandăm mai multe vizite și un timp suficient alocat în expoziție, și proiectul expozițional **Leviathan**, conceput ca o incursiune în depozitele muzelului, dar și de alte intervenții ce întregesc tabloul artei vizuale contemporane românești.